WARSZAWA 1920
GŁÓWNA KSIĘGARNIA WOJSKOWA

ŚPIEWNIK NIEPODLEGŁOŚCI

WYBÓR DOKONANY PRZEZ:

Śpiewnik Niepodległości

Spis treści

Deszcz, jesienny deszcz 3
Tekst utworu 3
Nuty i akordy 4
Informacje o utworze 5

Deszcz, jesienny deszcz

Muzyka i słowa: Marian Matuszkiewicz „Rysiek”

Deszcz, jesienny deszcz
Smutne pieśni gra,
Mokną na nim karabiny,
Hełmy kryje rdza.

Nieś po błocie w dal,
W zapłakany świat,
Przemoczone pod plecakiem
Osiemnaście lat.

Gdzieś daleko stąd
Noc zapada znów,
Ciemna główka twej dziewczyny
Chyli się do snu.

Może właśnie dziś
Patrzy w mroczną mgłę
I modlitwą prosi Boga
By zachował cię.

Deszcz, jesienny deszcz
Bębni w hełmy stal,
Idziesz, młody żołnierzyku,
Gdzieś w nieznaną dal.

Może jednak Bóg
Da że wrócisz znów,
będziesz tulił ciemną główkę
Miłej twej do snu.

Deszcz, jesienny deszcz

Muzyka i słowa: Marian Matuszkiewicz „Rysiek”

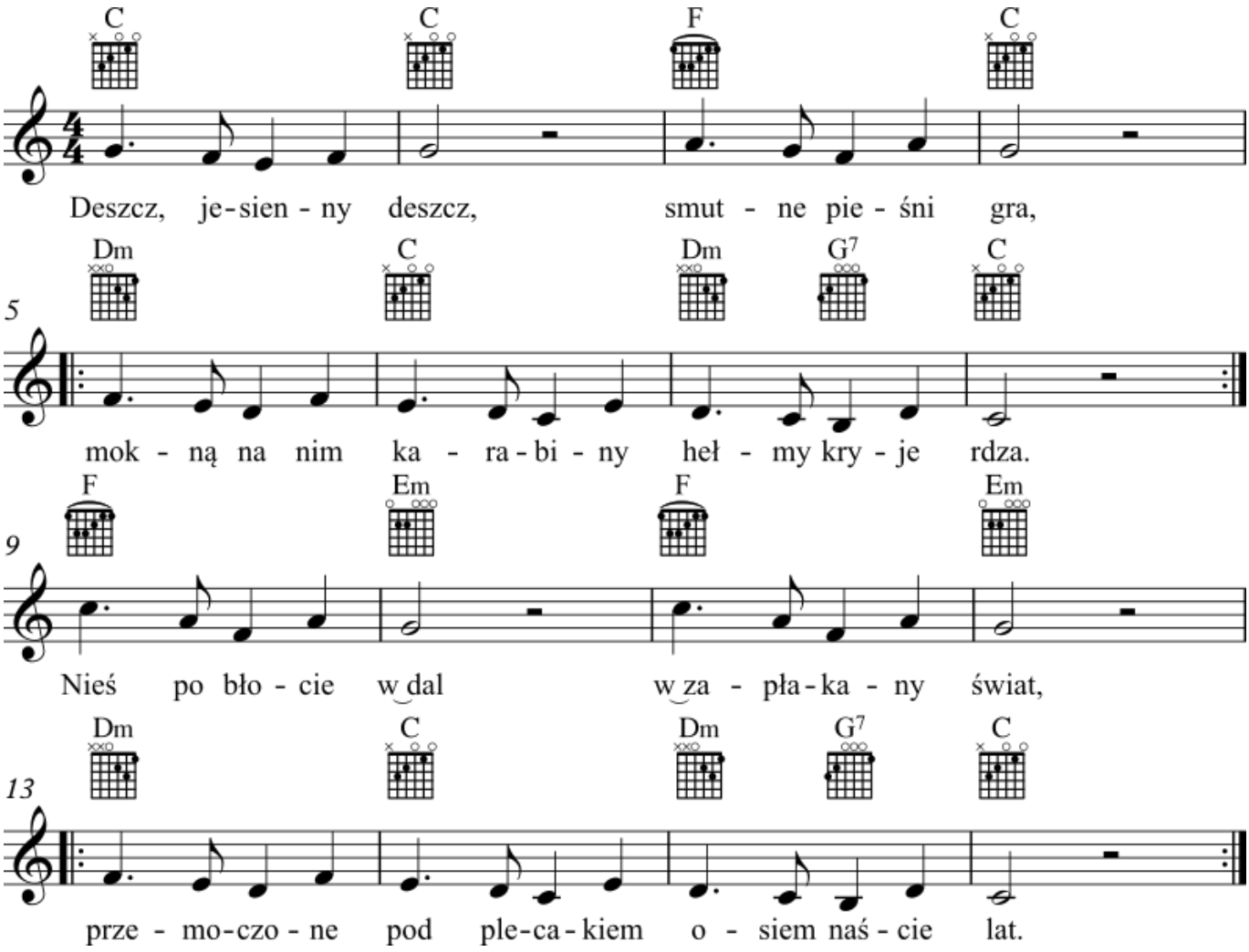

Deszcz, jesienny deszcz

Muzyka i słowa: Marian Matuszkiewicz „Rysiek”

Informacje o utworze

Tekst i muzykę skomponował w 1943 roku Marian Matuszkiewicz ps. „Rysiek”. W czasie wojny piosenka ta przez oddziały Armii Krajowej działające w Puszczy Kampinoskiej przeszła do warszawskich „Szarych Szeregów”, a później do innych okręgów tej organizacji. Autor utworu zginął w 1944 r. w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Stuthoff. Słowa „Deszczu jesiennego” stały się tytułem książki „Przemoczone pod plecakiem osiemnaście lat” napisanej przez żołnierza powstańczego „Parasola” – Ryszarda Góreckiego.

Nota historyczna

Inspiracją dla melodii była aria Nadira z opery „Poławiacze pereł” Georges’a Bizeta. „Deszcz, jesienny deszcz” opublikowano po raz pierwszy w harcerskim śpiewniku „Serce w plecaku” z 1957 roku oraz w „Śpiewniku zastępowego” z 1958 roku. W 1961 roku znalazła się również w „Śpiewaj z nami”. Wielką popularność w środowisku harcerskim „Deszcz, jesienny deszcz” zawdzięcza przede wszystkim tekstowi, odwołującemu się do typowo harcerskiego motywu leśnej wędrówki, służby i walki. Serca młodych zdobył sobie też odwołaniem się do nastoletniej miłości – główny bohater w trakcie marszu wspomina wszak swoją dziewczynę i marzy o tym, żeby do niej powrócić. Do ogromnej popularności piosenki przyczyniło się nagranie jej przez zespół Czerwone Gitary oraz Stanisława Sojkę. Znalazła się również w muzycznym widowisku „Niech no tylko zakwitną jabłonie” Agnieszki Osieckiej.

„Szare Szeregi”

„Szare Szeregi” były konspiracją Związku Harcerstwa Polskiego. Utworzone je już 27 września 1939 roku, tuż przed kapitulacją Warszawy. Nazwa „Szare Szeregi” pojawiła się początkowo w Poznaniu i odwoływała się wprost do koloru harcerskich mundurów oraz konspiracyjnego charakteru służby w czasie wojny. W 1940 nazwę tę przyjęto już w całym kraju. Organizacja dzieliła się na:
– Zawiszaków – młodzież w wieku 12-14 lat, niebiorąca bezpośredniego udziału w walce, przygotowująca się do pełnienia służby pomocniczej oraz ucząca się na tajnych kompletach dla przyszłego udziału w odbudowie Polski
– Bojowe Szkoły – grupowały młodzież od 15 do 17 lat, służącą w „małym sabotażu” i szkolącą się wojskowo jako przyszłe uzupełnienie Armii Krajowej,
– Grupy Szturmowe – młodzież powyżej 18 lat, służąca w „wielkim sabotażu” i tworząca elitarne oddziały podporządkowane Komendzie Dywersji Armii Krajowej. Program działania Szarych Szeregów zamykał się w trzech słowa – dziś, jutro, pojutrze. Dziś oznaczało konspirację i przygotowanie do walki. Jutro – otwartą walkę zbrojną z okupantami. Pojutrze – pracę dla wolnej Polski. Najważniejsze akcje bojowe harcerskich oddziałów to: Akcja Wieniec I i II, Akcja pod Arsenałem, Akcja Kutschera i udział w Akcji N. Oddziały harcerskie odznaczyły się również w Akcji „Burza” oraz w Powstaniu Warszawskim.

Opracował: Piotr Pacak

Wydawca Śpiewnika Niepodległości

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Dofinansowano ze środków Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.